

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำ
“biǎoyáng” และ “chēngzàn”
“表扬”与“称赞”对比初探
A Comparative Study of
“biǎoyáng” and “chēngzàn”

徐武林¹

บทคัดย่อ: บทความฉบับนี้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ในภาษาจีนระหว่าง “biǎoyáng” และ “chēngzàn” โดยทั้งสองคำเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ แสดงความยกย่อง ชมเชยต่อทัศนคติ ความคิด พฤติกรรมต่างๆ ของคู่สนทนา จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า คำศัพท์ทั้งสองมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) วากยสัมพันธ์ (syntax) และทางอรรถศาสตร์ (semantics) ตามลำดับ

คำสำคัญ: biao yang cheng zan วากยสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ ลักษณะเด่นทางวจนปฏิบัติศาสตร์

摘要: “表扬”和“称赞”，都是对对方的观点、态度、立场、行为表示赞赏、激励。通过比较分析，发现两者之间在句法、语义、语用上有所同，有所不同。三者中的差异；语用上最甚，句法上次之，语义上最次。

关键词: 表扬；称赞；句法功能；语义组合；语用特征

Abstract: biao yang and cheng zan both are used to express the appreciation of one's manner, behavior and standpoint. By comparing the usage of biao yang and cheng zan, it is found out that there are some

¹ อาจารย์ ดร.บุรินทร์ ศรีสมถวิล สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

徐武林博士，泰国商会大学人文学院中文系教师。

Burin Srisomthawin, Ph.D., Chinese Department, Faculty of Humanities, The University of the Thai chamber of commerce

differences in syntax, semantics and pragmatics among which, pragmatics feature was the most, then syntax function and semantics combination.

Keywords: biao yang; cheng zan; syntax function; semantic combination; pragmatics feature

引言

“表扬”与“称赞”是一对意义较为相近的动词。《现代汉语规范词典》(以下简称《现规》)分别释义为“公开赞美”和“用言语表达喜爱、赞美”。《现代汉语词典》(以下简称《现汉》)对这两个词语的释义是“对好人好事公开赞美”和“用言语表达对人或事物的优点的喜爱”。根据《现规》和《现汉》的释义,对于初学汉语的外国留学生而言,或许分辨不出这两个词语究竟有何区别,尤其是泰国留学生。原因就在于《现代汉泰词典》(以下简称《汉泰》)分别将两者译为“สรรเสริญ (A)、ชมเชย (B)”和“ยกย่อง(C)、ชมเชย(B)”,《汉泰》均将两者译为同一个词语,即“ชมเชย(B)”,显然不能揭示两者的区别。何况,《皇家院士版泰语大词典》(以下简称《泰大》)更将“ชมเชย(B)”直接释义为“สรรเสริญ(A)”和“ยกย่อง(C)”。因此对泰国留学生学习这两个词造成一定的困难。本文将在句法、语义、语用三个层面上对“表扬”与“称赞”进行较为系统的比较与分析,以求对汉泰教学起一定的参考作用。

1. 句法功能比较

1.1 “表扬”和“称赞”两者均为动词,其句法功能的相同点具体表现如下:

1.1.1 充当句子主语,如:

- (1) 表扬是为了鼓励积极,弘扬先进,批评则是抑制消极,鞭策后进。
- (2) 老师的表扬使他增强了信心。
- (3) 大家的称赞是对我的鼓励。

1.1.2 充当句子宾语,常见的有两种情况:

1.1.2.1 充当动词的宾语，如：

（4）齐凌云，妇女商店开幕以后，你要是头一个得到表扬，…………

（5）结果这套设计得到了表扬，在反形式主义学习时上级还叫我做了典型报告。

（6）请想，我受到了称赞，却不知被称赞的是什么，更不知我是如何做到的，岂不尴尬？

（7）据了解他在报社上的工作也得到称赞，并且多次获得新闻界的一些奖项。

“表扬、称赞”前面还可以有修饰成分构成定中结构，如：

（8）在小学时语文和算术都不错，作文常受到老师的表扬，自己也常常收集一些有关历史知识的资料。

（9）这些诗都受到了歌德和普希金的称赞。

1.1.2.2 充当助动词的宾语，如：

（10）后世的王朝也会表扬这些忠臣义士，但这只是对封建政治生活的一个追认性的微小补充。

（11）过分谦虚，过分地糟践自己，以至于那些想表扬我的人不知所措。

（12）人们可以称赞他们“随机应变”，但对“机”的发现，正由于视野的开阔，目光的…………

（13）任何一个小地方，日本人都花了心血，改造又改造，使任何人一看都得称赞它为残暴的结晶品。

1.1.3 充当句子述语，常见的具体表现如下：

1.1.3.1 述语的后置成分，“表扬”和“称赞”所支配的成分或对象，又可分为宾语和补语两类：

（A）宾语，常见的有：

①代词宾语，如：

（14）以前我做好事她没看见，从不表扬我。

(15) 人们并不因此表扬他，人们不怎么注意他的存在。

(16) 他令人激动地承认了这一点，并且用美丽的词语称赞我。

(17) 他们既没有称赞我，也不责骂我。

②形容词宾语，如：

(18) 表扬先进，发扬正气，今年要召开全国劳动模范和先进工作者表彰大会。

形容词单独做“称赞”的宾语是较为罕见的，“称赞”所支配的形容词宾语往往被其他成分修饰后构成定中结构，作为名词出现。又如：

(19) 外省到广东来的人们称赞广东人的镇定，广东人也拿这种镇定来自己夸耀，而忽略了对空袭的……

③小句（兼语句）充当宾语，如：

(20) 杜梅表扬各地党委和教育工作者克服重重困难，为发展教育事业做出了贡献。

(21) 市长视察时，表扬这个工程队干得好。

(22) 我找机会说些别人离婚的故事，称赞那些人做得干脆。

(23) 大家都称赞我写的文章不错。

(B) 补语，常见的有：

①动量补语，如：

(24) 这位军事干部表扬了一番政委，说他为人好，品质高尚，工作热情，敬业精神强等等。

(25) 每当八舅的大儿子来信或寄来照片时，村民们总忍不住由衷地啧啧称赞一番。

②数量补语，如：

（26）妻笑道：你为什么先表扬两句呢？

（27）三岁的孩子，坐在那儿画画儿，即使画得不成样，但是成人认真地称赞几句，他会感到非常高兴，画得更来劲。

③程度补语，如：

（28）领导对非教学人员表扬得太多了。

（29）你别称赞得太热心，我听了要吃醋的，咱们从前有过误会。

④趋向补语“起来”，表示动作开始并继续，如：

（30）年轻的技术员王占林在众人面前由衷地表扬起自己的妻子来。

（31）老师怎么又表扬起三班来了。

（32）大家又啧啧地对他称赞起来。

（33）他的事迹一传开，大家都同声称赞起来。

1.1.3.2 述语的前置成分，“表扬”和“称赞”通常充任状中结构中的中心语，常见的状语有以下两种情况：

（A）形容词，如：

（34）如果她在开口说别人坏话，单独表扬自己，这时警笛就嘟嘟响起来。

（35）讲解员高兴地表扬大家。

（36）教师要善于发现学生的每一点微小的进步，及时表扬，给予肯定。

（37）林彪最钟爱他的儿子，得意地称赞林立果像他，甚至连作“讲用报告”时的语气都像他。

（38）国民党及其政府中开明人士在内能吟诗作词的许多进步人士，也热情称赞毛泽东这首词。

(B) 副词 (不包括程度副词), 如:

(39) 老师和同学们经常表扬我。

(40) 当看到射手们训练有素准确命中目标时, 朱四显得十分高兴, 他特地表扬了马老五。说他作为团长, 功不可没, 马老五这时又有些忘乎所以了。

(41) 到他屋里去了, 这一次出乎意料的是他笑了, 他不但没批评我, 反而表扬了我。

(42) 初次见面就公然地称赞他, 是很反感的。

(43) 人们围着草图左看右看, 一致称赞。

(44) 这些事她很快就做得得心应手了, 引得陈子强连连称赞, 说, 真是英雄不减当年勇啊。

(45) 耳边只听见好话, 川流不息, 人们互相称赞, 互相推崇, 互相亲热。

(46) 当看到射手们训练有素准确命中目标时, 朱四显得十分高兴, 他特地表扬了马老五。说他作为团长, 功不可没, 马老五这时又有些忘乎所以了。

1.2 “表扬”和“称赞”在句法功能上的差异表现于以下几点:

1.2.1 “称赞”前面能受程度副词的修饰, 同时能带宾语, “表扬”则不然。如:

(47) 对于《西铭》, 后来新儒家的人极为称赞, 因为它将儒家对人生的态度, 与佛……

(48) 程颢极其称赞张载的《西铭》, 因为《西铭》的中心思想是万物一体, 这也正……

(49) 他死后, 大家都很称赞差不多先生样样事情看得破, 想得通; ……

(50) 他们见面时, 毛泽东很称赞《奴隶与奴隶主义》一文, 说这篇文章有力地抨击了帝国主义和封建……

(51) 观看演出后, 蒋介石特别称赞康巴尔汗舞技超群。

(52) 丁玲写的《田保霖》，毛主席很称赞。

1.2.2 “表扬”一般能重叠，“称赞”一般不能重叠。在北京大学中文系语料库所提供的 5007 项有关“称赞”的例句中，并没有发现“称赞”重叠的情形。黄伯荣主编的《动词分类和研究文献目录总览》一书中，在动词分类的“能按 XYXY 方式重叠的双音节动词”这一部分中所收集的能重叠的动词词条里也只有“表扬”，而没有“称赞”这个动词。¹ “表扬”充任述宾结构中的述语时能重叠，重叠时带不带宾语均可，如：

(53) 他做一件好事，应该表扬表扬。

(54) 回去呀，我得叫儿子写封信来，表扬表扬你们！

(55) 对这样优秀的人物，我们一定要好好儿表扬表扬。

2. 语义组合能力比较

《现代汉语动词大词典》根据动词的语义组合能力，将“表扬”和“称赞”都归入“他动词”这一类型²。其实，语义组合能力，就是动词的“格”关系，即根据动词同名词性成分之间的格关系，对动词进行再分类。这种分类从两个角度来考察一个动词：①从动词往后看客体；②从动词往前看主体。看动词联系的客体，可以将动词分为两类：1)带客体的是及物动词，2)不带客体的是不及物动词；看动词联系的主体，也可以将动词分为两类：1)连接施事主体的是自主动词，2)连接当事主体是非自主动词。

动词所能联系的格是根据同动词之间的紧密程度、构句的需要程度分为两类：必需格和可选格。足以描述某个动词的格关系特征必不可少的格

¹ 黄伯荣主编 1996《动词分类和研究文献目录总览》，高等教育出版社，第 14 - 15 页。

² 根据语义组合功能将所收录的动词大致分为六种，包括 1) **他动词**，即主体是动作的发出者，动作涉及客体的动词。如：吃、踢、研究等；2) **自动词**，即主体是动作的发出者，动作不涉及客体的动词。如：走、跑、站等；3) **外动词**，即主体不是动作的发出者，动作涉及客体的动词。如：碰见、知道、丢失等；4) **内动词**，即主体不是动作的发出者，动作不涉及客体的动词。如：病、死、瞎等；5) **领属动词**，即表示领属关系的动词。如：有、拥有、具有等；6) **系属动词**，即表示系属关系的动词，如：是、等于、属于等。参见林杏光、王玲玲、孙德金主编 1994《现代汉语动词大词典·序》，北京语言学院出版社，第 2 页。

叫做必需格。必需格不仅可与动词搭配，而且构句时必不可少，缺少了它，就会影响句子语义的自足性。可选格虽然也同动词联系，但缺少了它不影响句子语义的自足性。¹

“表扬”和“称赞”均属于自主而又及物的他动词，即主体是动作的发出者，动作涉及客体的动词。一般来说，他动词有两个必需格，有些学者将这类动词称为“二价动词”²。下面我们将“表扬”和“称赞”与其前后名词性成分间存在的种种语义组合关系（格关系）分为两个层次：一是必需格，一是可选格。必需格和动词联系起来就构成了格框架，为了便于描述，我们将必需格和“表扬”与“称赞”构成的格框架称为“基本句式”（以下简称“基本式”）；而将可选格和“表扬”与“称赞”在“基本式”的基础上构成的格框架称为“扩展句式”（以下简称“扩展式”）。

2.1 “表扬”和“称赞”在语义组合能力（格关系）上的相同点，具体表现如下：

2.1.1 “表扬”和“称赞”的基本式完全相同，即[施事 + 表扬/称赞 + 受事]，如：

（56）学校表扬了三好学生。

（57）学校把三好学生表扬了。

（58）三好学生学校已表扬过了。

（59）大家都称赞丽丽。

（60）大家把丽丽称赞了一番。

（61）丽丽被大家称赞了一番。

（62）大家对丽丽称赞了一番。

上述所举的例子虽然表现为不同的句法结构，但意义基本相同。“学校”和“（三好）学生”在（56）-（58）例中都分别是施事和受事；“大家”和“丽丽”也都分别是（59）-（62）例中的施事和受事。

2.1.2 以下扩展式，“表扬”和“称赞”都能出现在内。

[范围] 事件中所关涉领域或范围及所伴随的状况。一般都有套子，

¹ 周国光、张林林 2003《现代汉语语法理论与方法》，广东高等教育出版社，第228页。

² 陆俭明、沈阳 2004《汉语和汉语研究十五讲》，北京大学出版社，第110-111页。

常见的有：关于...

.....、在.....方面、就.....问题等等。如：

（63）〈在这次活动中〉学校表扬了那些表现出色的学生。

（64）国家〈就绿化工作〉又表扬了几个省市。

（65）〈在这方面〉大家也称赞了丽丽一番。

【方式】事件中所采取的方法或形式。如：

（66）校方〈口头〉表扬了一批三好学生。

（67）王科长眼下还不〈正面〉称赞了小李。

【原因】引起事件的原因。如：

（68）〈因为突出的工作成绩〉学校又表扬了王老师。

（69）大家〈因为她的优秀品格〉一致称赞她。

【时间】事件发生的时点或持续的时段。如：

（70）〈这学期〉学校将表扬一大批三好学生。

（71）站长〈节日期间〉表扬了仍坚持运营的包机组。

（72）我们单位〈在过去的一年中〉曾多次被表扬过。

（73）〈那时候〉大家没称赞过丽丽。

（74）〈在这以前〉他总不称赞王组长。

（75）教授称赞了他〈好一会儿〉。

【处所】事件发生的场所、境况或经过的途径。如：

（76）〈电视里〉又表扬了一位先进人物。

（77）厂长〈在通报里〉表扬了李总。

（78）〈这一带〉人们都称赞一个叫丽丽的姑娘。

（79）婆婆〈在外人面前〉也称赞小霞。

2.2 “表扬”和“称赞”在语义组合能力（格关系）上的差异，具体表现如下：

“表扬”和“称赞”在语义上的差异只表现于“扩展式”。

2.2.1 以下扩展式“表扬”能充当句中的成分，“称赞”则不然。

〔数量〕事件中相关的时量，如：一下儿、一会儿、一天、一个月等。例如：

（80）兄弟将来写回忆录，一定把贵司大大表扬〈一下儿〉。

〔与事〕事件中有利害关系的间接客体。可以不带格标也可以带格标“给、向、替、对、跟、为”等。如：

（81）老师向〈全班〉表扬了他。

〔系事〕事件主体的类别、身份或角色。

（82）小宋被〈当典型〉表扬了。

〔基准〕事件中进行比较或测量所参照的间接客体。

（83）班里〈比学校〉还表扬得勤。

〔依据〕事件所遵照或指靠的根据。

（84）〈根据学习成绩〉学校又表扬了一批尖子生。

2.2.2 “称赞”只能充当句中的“[目的]扩展式”成分，“表扬”则不然。

〔目的〕事件所要达到的目标。如：

（85）〈为了丽丽的自尊心〉大家才勉强称赞了几句。

上述所举的例子中的〈 〉里的可选格，缺少了它就不会影响句子语义的自足性。

3. 语用特征比较

“表扬”和“称赞”的异同点，除了表现在句法、语义上之外，还表现在语用方面。具体表现如下：

3.1 语用对象上的限制，先看“表扬”的例子：

(86) 老师向全班表扬了他。

(87) 如果受到了上级的表扬，他会扮演追随者，如果我受贬，他可以一推了之。

(88) 毛泽东在政治局会上表扬了陈永贵。

(89) 以后，我努力改造。多次受到上级表扬，成了劳改犯中的典型人物，死刑改为无限徒刑，后来又改为有期徒刑了。

(90) 悬挂有困难请找乘警的标示板，热忱为旅客排忧解难，受到上级表扬。

(91) 连队领导在军人大会上表扬了赵海涛。

从上述所举的例子看，在语用平面上，“表扬”显然受上级对下级、长辈对晚辈等语用限制，“称赞”则不受此限制。再看“称赞”的例子：

(92) 三岁的孩子，坐在那儿画画儿，即使画得不成样，但是成人认真地称赞几句，他会感到非常高兴，画得更来劲。

(93) 毛泽东主席在与周恩来的谈话中，称赞邓小平“人才难得，政治思想强”，并提议中共十届二中全会增补他。

(94) 总统夫人称赞钓鱼台国宾馆的服务“样样都好”。

(95) 丈夫已不称赞自己而在称赞别个女人，不留意自己而在留意别个女人。

(96) 在很多场合，他故意称赞自己身上的服装好，埃及的纺织品质量高。

从上述所举的例句看，前三者是体现出“称赞”上级对下级、长辈对晚辈等的语用特征。后二者则表现出平辈、同辈等语用特征。

此外，“表扬”往往具有职务行为性质，即表扬者往往是以自己的职务身份，或是代表某一级组织对某人或某事进行表扬，由此导致了上述所描写的“表扬”存在着上对下的语用特征。另外，还导致了表扬者对被表扬者的某种态度，即表扬者本人并不一定对该人该事也持“值得表扬”、“应

该表扬”的态度，也就是说，表扬者在表扬某人或某事的时候，有时也有可能是“口是心非”的，“称赞”却反之。

3.2 语用场合上的差异，先看“表扬”的例子：

(97) 中产品质量合格的生产（经销）企业，地方技术监督部门要予以公开表扬，并向广大农民大力宣传；对产品质量问题严重的生产企业，令其停业整顿……

(98) 秦理珍在小黑板上表扬了她，使老太太非常高兴。

(99) 他这一行动被老师发觉后，老师在全院大会上表扬他。

(100) 事后，对及时赶到“现场”的汝河路派出所干警予以表扬。

(101) 封建统治者用立牌坊或挂匾额等方式表扬遵守封建礼教的人。

(102) 不仅仅写批评稿才容易引发官司，写表扬稿引起的官司远不止一例两例。

在上述所举的例子中，不难看出，“表扬”一般要通过一定的形式或文字来进行，如开会、公布、登报、传令等；而“称赞”则不必通过比较正式的形式来进行，甚至没有“称赞信”这种说法。例如：

(103) 毛泽东在政治局会上称赞了他。

(104) 队领导在军人大会上称赞了赵海涛。

(105) 爸爸刚刚那一番话好像在称赞我，也好像在责骂我。

(106) 如今，已过去 3 年，不仅没一人来“揭榜”，反而受到不少用户的表扬信。

(107) 年间，群众向全县 1000 多名干部投寄了表扬信或赠送了敬匾。

综而观之，“称赞”的语用范围远远大于“表扬”。即“表扬”往往是以“上对下”的形式进行的，如长官、长辈对其下属、小辈的表扬。而“称赞”则多属于个人行为，称赞者与被称赞之间，既可以是“上对下”，也可以是“下对上”，也可以是在平级之间进行的。此外，“表扬”往往具有公开性，有的表扬还要形成文字（文件），发至有关部门、有关人员；

而“称赞”则更有多多样性，既可以当众公开，也可以指在两人之间，也可以半公开（可以有旁听者）。具体见下表：

“表扬”与“称赞”语用特征分布范围对照表

	级别		口是心非	公开	文字
	上对下	平级			
表扬	√	X	√ X	√	√
称赞	√ X	√	√	√ X	X

对于一个初学汉语的留学生而言，在交际过程中，要正确选用“表扬”与“称赞”，的确存在一定的困难。根据《现规》、《现汉》的释义，泛泛而谈显得很容易，但造句的时候，可能仍会造出病句来。原因就在于“表扬”与“称赞”除了在意义上存在细微差异外，主要在句法、语义、语用上还存有一定的差异：其中语用上最甚，句法上次之，语义上再次之。因此，要向对方的观点、态度、立场、行为进行赞赏、激励，首先要顾及语用上的问题，句法、语义上则次之。

参考文献:

- 顾士熙 (主编)。2002。《现代汉语常用词用法词典》。北京: 中国书籍出版社。
- 黄伯荣 (主编)。1996。《动词分类和研究文献目录总览》。北京: 高等教育出版社。
- 李忆民 (主编)。1997。《现代汉语常用词用法词典》。北京: 北京语言化大学出版社。
- 李晓琪等。2002。《汉语常用词用法词典》。北京: 北京大学出版社。
- 林杏光、王玲玲、孙德金 (主编)。1994。《现代汉语动词大词典》。北京: 北京语言学院出版社。
- 陆俭明、沈阳。2002。《汉语和汉语研究十五讲》。北京: 北京大学出版社。
- 吕叔湘等 (主编)。2004。《现代汉语规范词典》。北京: 外语教学与研究出版社、语文出版社。
- 俞如珍、金顺德。1994。《当代西方语法理论》。上海: 上海外语教育出版社。
- 中国社会科学院语言研究所词典编辑室。2006。《现代汉语词典》(第五版)。北京: 商务印书馆。
- 周国光、张林林。2003。《现代汉语语法理论与方法》。广州: 广东高等教育出版社。
- 朱德熙。1983。《语法讲义》。北京: 商务印书馆。
- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2541. **พจนานุกรมจีน-ไทย**. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง และสร้อยญา เศวตมาลย์. 2546. **ทฤษฎีไวยากรณ์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(บทแปล)

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำ “biāoyáng” และ “chēngzàn”

บุรินทร์ ศรีสมถวิล¹

บทนำ

“biāoyáng” และ “chēngzàn” เป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายคลึงกันในภาษาจีนกลาง “Modern Chinese standard Dictionary” ให้ความหมายทั้งสองคำดังนี้ “公开赞美” (ชมเชยต่อหน้าสาธารณชน) และ “用言语表达喜爱、赞美” (ใช้ถ้อยคำแสดงความชื่นชม ยกย่อง) ตามลำดับ ส่วน “Modern Chinese Dictionary” ได้อธิบายคำศัพท์ทั้งสองว่า “对好人好事公开赞美” (แสดงความชมเชยต่อบุคคลหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง) และ “用言语表达对人或事物的优点的喜爱” (ใช้ถ้อยคำแสดงความชื่นชมต่อจุดเด่นของบุคคลหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง) ตามลำดับ จากการอธิบายความหมายของพจนานุกรมทั้งสองเล่ม นักเรียนต่างชาติโดยเฉพาะนักเรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนเบื้องต้น ไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างคำทั้งสองได้ เนื่องจาก “พจนานุกรมจีน-ไทย” ได้ให้ความหมายของ “biāoyáng” ว่า “สรรเสริญ ชมเชย” และให้ความหมายของ “chēngzàn” ว่า “ยกย่อง ชมเชย” ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า “พจนานุกรมจีน-ไทย” ได้ให้ความหมายของคำทั้งสองนี้เหมือนกันว่า “ชมเชย” จึงไม่เห็นความแตกต่างมากนัก แม้กระทั่ง “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน” ยังให้ความหมาย “ชมเชย” ว่า “สรรเสริญ ยกย่อง” ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนชาวไทยพบปัญหาในการศึกษาคำศัพท์สองคำนี้ บทความฉบับนี้จึงนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของคำศัพท์ทั้งสอง โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อดังนี้ 1) หน้าที่ทางไวยากรณ์ (วากยสัมพันธ์ syntax function) 2) ความสัมพันธ์ทางความหมาย (อรรถศาสตร์ semantics combination) 3) ลักษณะเด่นของการใช้ในสถานการณ์จริง (วัจนปฏิบัติศาสตร์ pragmatics feature) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้ศึกษาภาษาจีนต่อไป

¹ อาจารย์ ดร.บุรินทร์ ศรีสมถวิล สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

1. การเปรียบเทียบด้านหน้าที่ทางไวยากรณ์ (syntax function)

1.1 ความเหมือนทางด้านไวยากรณ์ โดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อดังนี้

1.1.1 ทำหน้าที่ประธานในประโยค (subject)

(1) 表扬是为了鼓励积极，弘扬先进，批评则是抑制消极，鞭策后进。

(2) 老师的表扬使他增强了信心。

(3) 大家的称赞是对我的鼓励。

1.1.2 ทำหน้าที่กรรมในประโยค (object) โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1.2.1 ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยา (verb + verb) ในกรณีนี้

“biǎoyáng”และ“chēngzàn” จะปรากฏในรูปคำนาม (noun)

(4) 齐凌云，妇女商店开幕以后，你要是头一个得到表扬，……………

(5) 结果这套设计得到了表扬，在反形式主义学习时上级还叫我做了典型报告。

(6) 请想，我受到了称赞，却不知被称赞的是什么，更不知我是如何做到的，岂不尴尬？

(7) 据了解他在报社上的工作也得到称赞，并且多次获得新闻界的一些奖项。

“biǎoyáng”และ“chēngzàn”ยังสามารถมีส่วนขยายได้ ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

(8) 在小学时语文和算术都不错，作文常受到老师的表扬，自己也常常收集一些有关历史知识的资料。

(9) 这些诗都受到了歌德和普希金的称赞。

1.1.2.2 ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยาอนุเคราะห์ (auxiliary verb + verb)

(10) 后世的王朝也会表扬这些忠臣义士，但这只是对封建政治生活的一个追认性的微小补充。

(11) 过分谦虚，过分地糟践自己，以至于那些想表扬我的人不知

所措。

(12) 人们可以称赞他们“随机应变”，但对“机”的发现，正由于视野的开阔，目光的……

(13) 任何一个小地方，日本人都花了心血，改造又改造，使任何人一看都得称赞它为残暴的结晶品。

1.1.3 ทำหน้าที่เป็นคำกริยาในประโยค (verb) โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1.3.1 ส่วนที่ปรากฏหลังคำกริยา (verb + object/ complement) โดยแบ่งตามลักษณะของส่วนที่ปรากฏหลัง“biǎoyáng”และ“chēngzàn”ได้ดังนี้

(A) กรรม(verb + object)

① คำสรรพนาม (verb + pronouns)

(14) 以前我做好事她没看见，从不表扬我。

(15) 人们并不因此表扬他，人们不怎么注意他的存在。

(16) 他令人激动地承认了这一点，并且用美丽的词语称赞我。

(17) 他们既没有称赞我，也不责骂我。

② คำคุณศัพท์ (verb + adjectives)

(18) 表扬先进，发扬正气，今年要召开全国劳动模范和先进工作者表彰大会。

คำคุณศัพท์ไม่ค่อยปรากฏหลังคำ“chēngzàn”เดี่ยวๆ ส่วนมากมักจะปรากฏในรูปวลี โดยมีส่วนขยายอยู่ข้างหน้า เช่น

(19) 外省到广东来的人们称赞广东人的镇定，广东人也拿这种镇定来自夸耀，而忽略了对空袭的……

③ อนุประโยค (ประโยคที่กรรมทำหน้าที่ควบเป็นประธาน) (verb + pivotal sentence)

(20) 杜梅表扬各地党委和教育工作者克服重重困难，为发展教育事业做出了贡献。

(21) 市长视察时，表扬这个工程队干得好。

(22) 找机会说些别人离婚的故事，称赞那些人做得干脆。

(23) 大家都称赞我写的文章不错。

(B) บทเสริม(verb + complement)

①บทเสริมบอกจำนวนของการกระทำ (verb + frequency complement)

(24) 这位军事干部表扬了一番政委，说他为人好，品质高尚，工作热情，敬业精神强等等。

(25) 每当八舅的大儿子来信或寄来照片时，村民们总忍不住由衷地啧啧称赞一番。

②บทเสริมบอกจำนวนหรือปริมาณ (verb + quantitative complement)

(26) 妻笑道：你为什么先表扬两句呢？

(27) 三岁的孩子，坐在那儿画画儿，即使画得不成样，但是成人认真地称赞几句，他会感到非常高兴，画得更来劲。

③บทเสริมบอกระดับ (verb + degree complement)

(28) 领导对非教学人员表扬得太多了。

(29) 你别称赞得太热心，我听了要吃醋的，咱们从前有过误会。

④บทเสริมบอกทิศทาง“起来”(verb + directional complement) แสดงถึงการกระทำนั้นได้เกิดขึ้นและดำเนินต่อไป

(30) 年轻的技术员王占林在众人面前由衷地表扬起自己的妻子来。

(31) 老师怎么又表扬起三班来了。

(32) 大家又啧啧地对他称赞起来。

(33) 他的事迹一传开，大家都同声称赞起来。

1.1.3.2 ส่วนที่ปรากฏหน้าคำกริยา (adjectives / adverbs + verb) โดยแบ่งตามลักษณะส่วนขยายที่วางข้างหน้า“biǎoyáng”และ“chēngzàn”ได้ดังนี้

(A) คำคุณศัพท์ (adjectives + verb)

(34) 如果她在开口说别人坏话，单独表扬自己，这时警笛就嘟嘟响起来。

(35) 讲解员高兴地表扬大家。

(36) 教师要善于发现学生的每一点微小的进步，及时表扬，给予肯定。

(37) 林彪最钟爱他的儿子，得意地称赞林立果像他，甚至连作“讲用报告”时的语气都像他。

(38) 国民党及其政府中开明人士在内能吟诗作词的许多进步人士，也热情称赞毛泽东这首词。

(B) คำวิเศษณ์ (adverbs + verb) (ยกเว้นคำวิเศษณ์บอกระดับ adverbs expressings degree)

(39) 老师和同学们经常表扬我。

(40) 当看到射手们训练有素准确命中目标时，朱四显得十分高兴，他特地表扬了马老五。说他作为团长，功不可没，马老五这时又有些忘乎所以了。

(41) 到他屋里去了，这一次出乎意料的是他笑了，他不但没批评我，反而表扬了我。

(42) 初次见面就公然地称赞他，是很反感的。

(43) 人们围着草图左看右看，一致称赞。

(44) 这些事她很快就做得得心应手了，引得陈子强连连称赞，说，真是英雄不减当年勇啊。

(45) 耳边只听见好话，川流不息，人们互相称赞，互相推崇，互相亲热。

(46) 当看到射手们训练有素准确命中目标时，朱四显得十分高兴，他特地表扬了马老五。说他作为团长，功不可没，马老五这时又有些忘乎所以了。

1.2 ความแตกต่างทางด้านไวยากรณ์ โดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อดังนี้

1.2.1 คำวิเศษณ์บอกระดับสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย “chēngzàn” ได้ โดยจะมีหรือไม่ก็มีกรรมต่อท้ายก็ได้ ซึ่ง“biǎoyáng”ไม่สามารถนำคำวิเศษณ์บอกระดับมาขยายได้

(47) 对于《西铭》，后来新儒家的人极为称赞，因为它将儒家对人生的态度，与佛……

(48) 程颢极其称赞张载的《西铭》，因为《西铭》的中心思想是万物一体，这也正……

(49) 他死后，大家都很称赞差不多先生样样事情看得破，想得通；……

(50) 他们见面时，毛泽东很称赞《奴隶与奴隶主义》一文，说这篇文章有力地抨击了帝国主义和封建……

(51) 观看演出后，蒋介石特别称赞康巴尔汗舞技超群。(52) 丁玲写的《田保霖》，毛主席很称赞。

1.2.2 “biǎoyáng”สามารถซ้ำคำ (reduplicate form) ได้ แต่“chēngzàn”ไม่สามารถซ้ำคำได้ จากการศึกษาฐานข้อมูลรูปประโยค “Modern Chinese” ที่จัดทำโดยศูนย์วิจัยภาษาจีนมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ไม่พบการใช้“chēngzàn”ในรูปแบบคำซ้ำ¹ และจากการศึกษาการแบ่งประเภทคำกริยาตามหน้าที่ต่างๆ ทางไวยากรณ์ ในหนังสือ “The verb classification and the research bibliography list”² ยังยืนยันได้อีกว่า “chēngzàn”ไม่สามารถปรากฏในรูปแบบคำซ้ำในประโยคได้ “biǎoyáng”สามารถซ้ำคำได้ในกรณีที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาทั่วไปในประโยค ไม่ว่าจะมีความถี่หรือไม่มีกรรมต่อท้ายก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(53) 他做一件好事，应该表扬表扬。

(54) 回去呀，我得叫儿子写封信来，表扬表扬你们！

(55) 对这样优秀的人物，我们一定要好好儿表扬表扬。

¹ รูปแบบประโยค“chēngzàn”ที่ปรากฏในฐานข้อมูลมีทั้งหมด 5007 ประโยค

² 黄伯荣主编《动词分类和研究文献目录总览》，高等教育出版社 1996 年，第 14 - 15 页。

2. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ (semantics combination)

“Dictionary of Verbs in Comtemporany Chinese” ได้แบ่งประเภทของคำกริยาตามความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์เป็น 6 ประเภท¹ ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ เรียกอีกอย่างได้ว่า การกสัมพันธ์ (case relationships) คือความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในรูปของการก จะเป็นความสัมพันธ์ที่คำกริยาส่งผ่านหรือกำหนดการกให้กับคำนามที่ปรากฏร่วมกันในประโยค ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ สามารถนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์หน้าที่และแบ่งประเภทของคำกริยาได้ เช่น ①วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยากับส่วนประกอบที่ปรากฏหลังคำกริยา (object) โดยสามารถแบ่งคำกริยาออกเป็น 2 ประเภทคือ 1)สกรรมกริยา (transitive verb) คือกริยาที่ต้องมีส่วนประกอบตามหลังเสมอ 2) อกรรมกริยา (intransitive verb) คือกริยาที่ไม่ต้องมีส่วนประกอบตามหลัง ②วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยากับส่วนประกอบที่ปรากฏหน้าคำกริยา (subject) โดยสามารถแบ่งคำกริยาออกเป็น 2 ประเภท คือ 1)intentional verb คือคำกริยาที่มีความสัมพันธ์กับผู้กระทำที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค 2)unintentional verb คือคำกริยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค

กรอบการกของคำกริยา (case frame) สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทตามระดับความต้องการของการแต่งประโยค และระดับความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาด้วยกันเอง โดยแบ่งเป็น “*กรอบการกจำเป็น*” และ “*กรอบการกไม่จำเป็น*” กรอบการกจำเป็น เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการแต่งประโยค ถ้าขาดไป จะทำให้ประโยคมีความหมายไม่

¹ 1) intentional transitive verb คือประธานเป็นผู้กระทำกริยา และการกระทำมีผลกระทบโดยตรงกับกรรม เช่น 吃、踢、研究 2) intentional intransitive verb คือประธานเป็นผู้กระทำกริยา การกระทำไม่มีผลกระทบโดยตรงกับกรรม เช่น 走、跑、站 3) unintentional transitive verb คือประธานไม่ได้เป็นผู้กระทำกริยา การกระทำมีผลกระทบโดยตรงกับกรรม เช่น 碰见、知道、丢失 4) unintentional intransitive verb คือประธานไม่ได้เป็นผู้กระทำกริยา การกระทำไม่มีผลกระทบโดยตรงกับกรรม เช่น 病、死、瞎 5) possessive verbs คือคำกริยาที่แสดงความเป็นเจ้าของ เช่น 有、拥有、具有 6) linking verbs คือคำกริยาแสดงสภาวะเท่าเทียมกันหรือเหมือนกัน เรียกอีกอย่างว่า ดุลกริยา เช่น 是、等于、属于 อ้างอิงจาก 林杏光、王玲玲、孙德金主编 1994《现代汉语动词大词典序》，北京语言学院出版社第2页。

สมบูรณ์ ส่วนกรอบการไม่จำเป็นนั้น ก็มีความสัมพันธ์กับคำกริยาในประโยคเช่นเดียวกัน แต่ถึงแม้จะไม่ปรากฏในประโยค ก็ไม่ทำให้ความหมายในประโยคขาดความสมบูรณ์¹

“biǎoyáng” และ “chēngzàn” ต่างก็อยู่ในประเภทที่ประธานเป็นผู้กระทำ และการกระทำมีผลกระทบโดยตรงกับกรรม (intentional transitive verb) โดยทั่วไปคำกริยาประเภทนี้จะต้องอาศัยกรอบการจำเป็นสองกรอบ (ผู้ทำ Agentive และผู้ถูกกระทำ Objective) ในการแต่งประโยค จึงจะทำให้ประโยคมีความหมายที่สมบูรณ์

“กรอบการจำเป็น” ประกอบกับคำกริยาเรียกว่า “**รูปแบบพื้นฐาน**” ส่วน “กรอบการไม่จำเป็น” ประกอบกับคำกริยาโดยทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของรูปแบบพื้นฐานอีกชั้นหนึ่งเรียกว่า “**รูปแบบขยาย**”² การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง “biǎoyáng” และ “chēngzàn” ในเชิงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอนตามรูปแบบประโยคดังกล่าวข้างต้น

2.1 ความเหมือนด้านความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์

2.1.1 “biǎoyáng” และ “chēngzàn” สามารถปรากฏในรูปแบบพื้นฐานต่อไปนี้ได้

[ผู้ทำ(Agentive) + biǎoyáng/ chēngzàn + ผู้ถูกกระทำ(Objective)]

- (56) 学校表扬了三好学生。
- (57) 学校把三好学生表扬了。
- (58) 三好学生学校已表扬过了。
- (59) 大家都称赞丽丽。
- (60) 大家把丽丽称赞了一番。
- (61) 丽丽被大家称赞了一番。
- (62) 大家对丽丽称赞了一番。

จากตัวอย่างทั้งหมดข้างต้นเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ถึงแม้ตำแหน่งของคำ (word order)

¹ อ้างอิงจาก 周国光、张林林 2003 《现代汉语语法理论与方法》，广东高等教育出版社，第 228 页。

² อ้างอิงจาก 林杏光、王玲玲、孙德金主编 1994 《现代汉语动词大词典·使用说明》，北京语言学院出版社，第 30-31 页。

ในประโยคจะเปลี่ยนไป แต่ความหมายยังคงเดิม โดย“xuéxiào”และ“ (sānhǎo) xuésheng”ต่างก็ทำหน้าที่เป็นผู้ทำและผู้ถูกกระทำของตัวอย่างประโยคที่ (56) (57) (58) ส่วน“dàjiā”และ“Lìlì”ต่างก็ทำหน้าที่เป็นผู้ทำและผู้ถูกกระทำของตัวอย่างประโยคที่ (59) (60) (61) (62)

2.1.2“biǎoyáng”และ“chēngzàn”สามารถปรากฏในรูปแบบขยายดังต่อไปนี้ได้

[ขอบเขต] (Scope) โดยมีโครงสร้างเฉพาะ เช่น“guānyú.....” “zài.....fāngmiàn” “jiù.....wèntí”

(63) 〈在这次活动中〉学校表扬了那些表现出色的学生。

(64) 国家〈就绿化工作〉又表扬了几个省市。

(65) 〈在这方面〉大家也称赞了丽丽一番。

[วิธีการ] (Method)

(66) 校方〈口头〉表扬了一批三好学生。

(67) 王科长眼下还不〈正面〉称赞了小李。

[สาเหตุ] (Reason)

(68) 〈因为突出的工作成绩〉学校又表扬了王老师。

(69) 大家〈因为她的优秀品格〉一致称赞她。

[เวลา] (Time)

(70) 〈这学期〉学校将表扬一大批三好学生。

(71) 站长〈节日期间〉表扬了仍坚持运营的包车队。

(72) 我们单位〈在过去的一年中〉曾多次被表扬过。

(73) 〈那时候〉大家没称赞过丽丽。

(74) 〈在这以前〉他总不称赞王组长。

(75) 教授称赞了他〈好一会儿〉。

[สถานที่] (Locative)

(76) 〈电视里〉又表扬了一位先进人物。

(77) 厂长〈在通报里〉表扬了李总。

(78) 〈这一带〉人们都称赞一个叫丽丽的姑娘。

(79) 婆婆〈在外人面前〉也称赞小霞。

2.2 ความแตกต่างด้านความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์

ความแตกต่างด้านความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ของ“biǎoyáng”และ“chēngzàn”จะปรากฏเฉพาะใน “รูปแบบขยาย” เท่านั้น

2.2.1 “biǎoyáng”สามารถปรากฏร่วมกับ “รูปแบบขยาย” ต่อไปนี้ได้

[ปริมาณเวลา] (Duration) เช่น “yíxià(er)” “yíhuì(er)” “yìtiān” “yí ge yuè”

(80) 兄弟将来写回忆录，一定把贵司大大表扬 〈一下儿〉。

[ผู้รับผลประโยชน์] (Benefactive) ซึ่งจะสังเกตได้จากคำบุพบท (preposition) ที่วางหน้า “รูปแบบขยาย” เช่น “gěi” “xiàng” “tù” “duì” “gēn” “wèi”

(81) 老师向 〈全班〉 表扬了他。

[บทบาท] (Role)

(82) 小宋被 〈当典型〉 表扬了。

[สิ่งเปรียบ] (Companion)

(83) 班里 〈比学校〉还表扬得勤。

[ข้ออ้างอิง] (Basis)

(84) 〈根据学习成绩〉学校又表扬了一批尖子生。

2.2.2 “chēngzàn”สามารถปรากฏร่วมกับ “รูปแบบขยาย [จุดหมาย] (Goal)” ได้เพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น

[จุดหมาย] (Goal)

(85) 〈为了丽丽的自尊心〉大家才勉强称赞了几句。

“รูปแบบขยาย” ที่ปรากฏใน 〈 〉 ของตัวอย่างทั้งหมดข้างต้น จะมีหรือไม่มีก็ได้ เพราะวลีในวงเล็บเป็นเพียงส่วนขยายที่ทำให้ประโยคสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น

3. การเปรียบเทียบลักษณะเด่นทางวจนปฏิบัติศาสตร์(pragmatics feature)

“biǎoyáng”และ“chēngzàn”นอกจากจะมีความแตกต่างในด้านต่างๆ ข้างต้นแล้ว ยังมีความแตกต่างของการใช้ในสถานการณ์จริง (วจนปฏิบัติศาสตร์) โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ข้อจำกัดของระดับชั้นทางสังคม

(86) 老师向全班表扬了他。

(87) 如果受到了上级的表扬，他会扮演追随者，如果我受贬，他可以一推了之。

(88) 毛泽东在政治局会上表扬了陈永贵。

(89) 以后，我努力改造。多次受到上级表扬，成了劳改犯中的典型人物，死 刑改为无限徒刑，后来又改为有期徒刑了。

(90) 悬挂有困难请找乘警的标示板，热忱为旅客排忧解难，受到上级表扬。

(91) 连队领导在军人大会上表扬了赵海涛。

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า“biǎoyáng”จะใช้ในกรณีที่ผู้พูดที่อยู่ในระดับสูงกล่าวชมเชยผู้ฟังที่อยู่ในระดับต่ำกว่า เช่น เจ้านายกล่าวชมเชยลูกน้อง หรือ ผู้อาวุโสกล่าวชมเชยผู้น้อยกว่า แต่คำว่า“chēngzàn”ไม่มีข้อจำกัดในกรณีดังกล่าว เช่น

(92) 三岁的孩子，坐在那儿画画儿，即使画得不成样，但是成人认真地称赞几句，他会感到非常高兴，画得更来劲。

(93) 毛泽东主席在与周恩来的谈话中，称赞邓小平“人才难得，政治思想强”，并提议中共十届二中全会增补他。

(94) 总统夫人称赞钓鱼台国宾馆的服务“样样都好”。

นอกจากนี้“chēngzàn”ยังสามารถใช้ในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังอยู่ในระดับชั้นทางสังคมเดียวกันหรืออายุใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(95) 丈夫已不称赞自己而在称赞别个女人，不留意自己而在留意别个女人。

(96) 在很多场合，他故意称赞自己身上的服装好，埃及的纺织品

质量高。

การใช้ “**biǎoyáng**” ยังมีลักษณะพิเศษที่ต่างจาก “**chēngzàn**” อีกอย่างหนึ่งคือ “**biǎoyáng**” มักจะใช้บ่อยในองค์กร หน่วยงาน หรือบริษัท โดยผู้พูดอาจจะกล่าวชมเชยตามหน้าที่ ไม่ได้มาจากใจจริง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่อยู่ในปกครองมีกำลังใจในการทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3.2 ข้อจำกัดของรูปแบบการใช้

(97) 中产品质量合格的生产(经销)企业, 地方技术监督部门要予以公开**表扬**, 并向广大农民大力宣传; 对产品质量问题严重的生产企业, ………

(98) 秦理珍在小黑板上**表扬**了她, 使老太太非常高兴。

(99) 他这一行动被老师发觉后, 老师在全院大会上**表扬**他。

(100) 事后, 对及时赶到“现场”的汝河路派出所干警予以**表扬**。

(101) 封建统治者用立牌坊或挂匾额等方式**表扬**遵守封建礼教的人。

(102) 不仅仅写批评稿才容易引发官司, 写**表扬**稿引起的官司远不止一例两例。

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า “**biǎoyáng**” มักจะใช้ในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น ในที่ประชุม การประกาศในที่สาธารณะ หนังสือพิมพ์ คำสั่งราชการ เป็นต้น แต่คำว่า “**chēngzàn**” นอกจากจะใช้ในรูปแบบที่เป็นทางการเช่นเดียวกับ “**biǎoyáng**” แล้ว ยังสามารถใช้ในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการอีกด้วย เช่น

(103) 毛泽东在政治局会上**称赞**了他。

(104) 队领导在军人大会上**称赞**了赵海涛。

(105) 爸爸刚刚那一番话好像在**称赞**我, 也好像在责骂我。

กล่าวคือ “**chēngzàn**” มีขอบเขตในการใช้กว้างกว่า “**biǎoyáng**” คำว่า “**biǎoyáng**” มักจะใช้ในกรณีที่ผู้พูดมีระดับชั้น หรือมีฐานะทางสังคมสูงกว่าผู้ฟังเท่านั้น แต่คำว่า “**chēngzàn**” มักจะใช้ได้ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นระดับสูงต่อระดับต่ำ หรือระดับต่ำต่อระดับสูง และยังสามารถใช้ในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังอยู่ในระดับเดียวกัน หรือมีอายุใกล้เคียงกันได้อีกด้วย

นอกจากนี้“biǎoyáng”จะใช้ในรูปแบบที่เป็นทางการเท่านั้น ส่วน“chēngzàn” ใช้ได้ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ยกเว้นกรณีการเขียนจดหมายชมเชย จะใช้คำว่า“biǎoyángxìn”ไม่ใช่คำว่า“chēngzànxìn”ตามตัวอย่างและสรุปดังตารางข้างล่างนี้

(106) 如今，已过去 3 年，不仅没一人来“揭榜”，反而受到不少用户的表扬信。

(107) 年间，群众向全县 1000 多名干部投寄了表扬信或赠送了敬匾。

ตารางเปรียบเทียบลักษณะเด่นทางวจนปฏิบัติศาสตร์
ของ “biǎoyáng” และ “chēngzàn”

	ระดับชั้นทางสังคม		ชมเชย จากใจจริง	ในที่ สาธารณะ	ลายลักษณ์ อักษร
	ผู้ใหญ่ต่อผู้น้อย	ระดับเท่ากัน			
biǎoyáng	✓	X	✓ X	✓	✓
chēngzàn	✓ X	✓	✓	✓ X	X

สำหรับนักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาจีนระดับเบื้องต้นนั้น อาจจะประสบปัญหาในการเลือกใช้ “biǎoyáng” และ “chēngzàn” ซึ่งถ้าหากแต่งประโยคตามการอธิบายความหมายจาก“Modern Chinese Standard Dictionary” และ “Modern Chinese Dictionary” ความเป็นไปได้ที่จะเกิดข้อผิดพลาดในการแต่งประโยคนั้นมีสูงมาก เนื่องจาก “biǎoyáng”และ“chēngzàn”มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านการใช้ในสถานการณ์จริง (วจนปฏิบัติศาสตร์ pragmatics) หน้าที่ทางไวยากรณ์ (วากยสัมพันธ์ syntax) และความสัมพันธ์ทางความหมาย (อรรถศาสตร์ semantics) เพราะฉะนั้น เมื่อต้องการใช้คำ “biǎoyáng”และ“chēngzàn”แสดงความยกย่อง ชมเชยผู้อื่น ควรจะคำนึงหลักการใช้ในสถานการณ์จริงเป็นอันดับแรก ส่วนหน้าที่ทางไวยากรณ์และความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงรองลงมา จึงจะสามารถใช้คำทั้งสองในภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง โดยผู้เขียนหวังว่าบทความฉบับนี้จะประโยชน์ไม่มากนักสำหรับผู้สอน และผู้เรียนภาษาจีนในระดับเบื้องต้นต่อไป